

Модель Макс. швидкість	Варта 100-120 км/год	Новатор 120-140 км/год	JLTV 120 км/год
Запас ходу	~1000 км	~500, 700 км (залежно від модифікації)	~500 км
Дорожній просвіт	400 мм	300 мм	200–508 мм (регульований)
Захист	STANAG Level 3, витримує до 6-8 кг ТНТ	STANAG 4569 Level 2, до 6 кг ТНТ	MRAP рівень, STANAG 4569 Level 4
Озброєння	Кулеметні установки, можливість башти до 500 кг	Кулемети 7,62–12,7 мм, гранатомети, модулі РЕБ	Дистанційні модулі: кулемети, гранатомети, ПТРК
Вантажопідйомність	~2 т	~2 т	~2,3 т

Сучасні бронев автомобілі НАТО, зокрема JLTV, демонструють високий рівень стандартизації, технологічної інтеграції та комплексного захисту, що забезпечує їхню ефективність у гібридних конфліктах. Українські зразки («Новатор», «Варта») вирізняються практичною гнучкістю, швидкою адаптацією до бойових умов та можливістю оперативної модернізації, проте поступаються у сфері технологічних рішень та стандартизації. Оптимальним напрямом розвитку для України є синтез власного бойового досвіду та інженерних рішень із сучасними технологіями партнерів, що дозволить створити бронев автомобілі нового покоління, здатні забезпечити баланс між економічною доступністю, масовим виробництвом та високою бойовою ефективністю.

Ніконенко Андрій Миколайович

*викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення,
капітан*

Київський інститут Національної гвардії України

Солодун Євген Михайлович

*доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення
кандидат технічних наук,*

молодший лейтенант

Київський інститут Національної гвардії України

Артамонов Тимофій Вікторович

*курсант факультету службово-бойової діяльності Національної гвардії України
Київський інститут Національної гвардії України*

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНОГО ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКИ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ Й ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Сучасні тенденції застосування новітніх зразків озброєння та військової техніки Національною гвардією України простежуються від початку 2022 року, коли

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**

розпочалася повномасштабна агресія проти України. У цей період НГУ активно та результативно використовувала бронетранспортери, бойові машини піхоти та бронеавтомобілі. Їхня ефективність на полі бою пояснювалася тим, що тоді ще не існувало так званої «Kill Zone», яка формується внаслідок масованого застосування FPV-дронів, особливо оснащених оптоволоконними системами управління.

З появою новітніх засобів ураження, які фактично замінили традиційну артилерію, вони продемонстрували значно вищу ефективність з точки зору точності, швидкості, часу підготовки екіпажу та економічності. У результаті малокаліберна артилерія, більшість БМП, БТР та бронеавтомобілів втратили свої переваги. Це пояснюється тим, що такі зразки озброєння знищувалися ще до виходу на визначений рубіж, а вартість та точність випущеного снаряда поступалися можливостям новітніх систем. На зміну традиційним засобам ураження прийшли новітні технологічні рішення, які у 2025-2026 роках набувають особливого поширення. Йдеться насамперед про сучасні системи БПЛА, безекіпажні платформи, наземні роботизовані комплекси (НРК) та FPV-дрони. Завдяки інтеграції в окремі зразки елементів штучного інтелекту їхня точність значно зросла, а час, необхідний для підготовки екіпажу та виявлення цілі, істотно скоротився.

Важливим чинником трансформації способів ведення бойових дій у піхотних підрозділах стало широке застосування безпілотних літальних апаратів типу DJI Mavic 3, Matrice 3, 4, 30, 300, а також систем Autel. Ці платформи забезпечували не лише проведення розвідки вдень і вночі, але й можливість доставки та застосування різних типів боєприпасів для ураження одиночних цілей і легко броньованої техніки противника. Зокрема, використовувалися гранати Ф-1, РГД-5, РГО, РГН, ВОГ-17. На більш потужних мультикоптерах застосовувалися спеціальні вибухові пристрої з протитанковими мінами ТМ-64, а також мінометні міни різних калібрів.

Подальший розвиток кластерних та мультикоптерних БПЛА зіткнувся з низкою обмежень, серед яких дальність польоту, вплив засобів радіоелектронної боротьби противника, висока вартість одиниці та обмежене корисне навантаження. Станом на 2026 рік до основних типів безпілотних систем належать серії Mavic, Matrice різних модифікацій та Autel, а також українські важкі ударні гексакоптери «Баба Яга» і «Вампір». Ці апарати здатні транспортувати до 20 кг боєприпасів і переважно застосовуються у нічний час, що забезпечує їхню високу ефективність проти укріплень, бронетехніки та живої сили противника. Загалом безпілотні апарати використовуються для доставки боєкомплекту, продовольства й медикаментів на передові позиції, а також для виконання завдань розвідки та збору даних. FPV-дрони фактично витіснили артилерію та інші засоби ураження, зокрема ракети малої дальності та міномети. Водночас постала нова проблема - широке застосування засобів радіоелектронної боротьби як противником, так і Збройними Силами України.

Це зумовило необхідність адаптації FPV та інших БПЛА, зокрема шляхом використання оптоволоконних систем управління та модифікованих прошивок.

Розвитком систем застосування FPV-дронів привів до впровадження технологій самонаведення на ціль на фінальному етапі атаки. Це дозволило значною мірою

вирішити проблему промахів, спричинених використанням переносних або стаціонарних засобів радіоелектронної боротьби. Водночас слід зазначити, що системи РЕБ залишаються дороговартісними та малоефективними щодо захисту броньованої техніки (ББМ, БМП, БТР та танків). У відповідь українська сторона почала активно впроваджувати наземні роботизовані комплекси (НРК), які частково, а іноді й повністю замінюють традиційні бойові машини та особовий склад. Це зумовлено обмеженими людськими ресурсами та необхідністю підвищення безпеки операторів на полі бою. НРК застосовуються для евакуації поранених, доставки продовольства, боскомплекту та озброєння. Як замітники бойових машин вони оснащуються великокаліберними кулеметами, гранатометами, протитанковими та переносними зенітними ракетними комплексами, що забезпечує ефективне ураження противника як на ближніх, так і на дальніх рубежах оборони. При цьому собівартість НРК є значно нижчою за вартість БМП та БТР, а їхня функціональність обмежена, проте економічна доцільність дозволяє виробляти понад сотню таких комплексів замість однієї бойової машини.

Таким чином, сучасні тенденції у сфері застосування озброєння та військової техніки засвідчують поступове відмовлення від традиційних систем, зумовлене їх високою вартістю та обмеженою кількістю. Їхнє місце посідають новітні, дешевші й точніші технологічні рішення, у конструкцію яких інтегруються системи штучного інтелекту. Основним призначенням таких систем є максимальне скорочення або повне усунення участі оператора у процесі управління, залишаючи за ним лише функцію контролю. Це спрямовано на мінімізацію залучення особового складу безпосередньо на полі бою.

Ніконенко Андрій Миколайович

*викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення
факультету службово-бойової діяльності, капітан
Київський інститут Національної гвардії України*

Семенов Микола Володимирович

*старший викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення
факультету службово-бойової діяльності, старший лейтенант
Київський інститут Національної гвардії України*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ОЗБРОЄННЯ Й ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ

Основні тенденції застосування сучасного озброєння та військової техніки для сектору безпеки та оборони при виконанні службово-бойових завдань які охоплюють

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**